

Lantbruksföretaget Vilkmans ansökan om miljö tillstånd för utbyggnad av djurstall, Borgnäs / utlåtande till byggnads- och miljösektionen i Askola

Miljöhälsosektionen 21.05.2026

1223/11.05.02.08/2026

Beredning och tilläggsuppgifter:
hälsoskyddsplanerare Hanna Sivén
fornamn.efternamn@borga.fi

Lantbruksföretaget Vilkman på adressen Härmäntie 111, Halkia, Borgnäs, ansöker om ett miljö tillstånd enligt 29 § i miljöskyddslagen avseende utbyggnad av ett djurstall på gården Kippilä 611-401-8-41. Byggnads- och miljösektionen i Askola begär ett utlåtande från miljöhälsovården i Borgå om ansökan om miljö tillstånd, helst via tjänsten Lupapiste, senast 27.5.2026.

Lantbruksföretaget Vilkmans huvudsakliga verksamhet är nötköttsproduktion. Lokalen har ett lösdrifts stall för 210 köttnöt. Det gamla djurstallet har använts för kalvar. I stället för detta ska ett nytt lösdrifts stall för kalvar byggas, med utrymmen för 60 kalvar under 3 månader, 60 kalvar mellan 3 och 6 månader samt 30 tjurar mellan 6 och 9 månader. Anmälan avser 120 tjurar äldre än 12 månader, 150 tjurar i åldern 6–12 månader samt 120 kalvar yngre än 6 månader.

All gödsel hanteras som torrgödsel. I den nya uppfödningens anläggningens liggområde finns ett 300 m³ lagringsutrymme för gödsel med permanent ströunderlag. På gården har man byggt en torrgödselbehållare med en bottenyta på 625 m² och en fast betongvägg som är 3 m hög. Här kan man lagra gödsel i ett 4 m högt lager, totalt 2 500 m³. Den andra, mindre torrgödselbehållaren har en lagringskapacitet på 462 m³. Den befintliga uppfödningens anläggningen har en lagringskapacitet på 600 m³ för gödsel på en botten med permanent strö. Dessutom har man hyrt en torrgödselbehållare med en lagringskapacitet på 420 m³. Nu finns det totalt 4 285 m³ lagringsutrymme, vilket räcker för att lagra gödsel under 12 månader. Det finns planer på att bygga ett 1 000 m³ stort fjärrlager. Fjärrlagret kommer att ligga utanför grundvattenområdet. De nuvarande gödselbehållarna räcker bra när hälften av gödseln sprids direkt på åkrarna som bearbetas på våren och gödselbehållaren töms på hösten på höstsådden eller för de fält som ska plöjas.

Ensilaget lagras i förtorkat skick i plansilor och delvis även i rundbalar. För spridning av gödsel finns en åkerareal på sammanlagt 316 ha, varav 46 ha inom grundvattenområden. De mest avlagset belägna åkrarna ligger cirka 12 km från driftscentrumet. Vid vattendraget och runt brunnarna lämnas lagstadgade skyddsavstånd. Vid gödselspridning beaktas risken för förorening av grundvattnet, och spridning av torrgödsel undviks i grundvattenområden enligt kommunens miljöskyddsföreskrifter. Gödseln lastas på en tät asfalterad yta, där dagvattnet leds till en samlingsbrunn. Lösdrifts stallens omgivning samt området mellan

gödselbehållaren och lösdriftsstallet är asfalterat. Det kan finnas ett mindre antal betesdjur, cirka 15 stycken cirka i åldern 2–6 månader, på ett åkerskifte på cirka 6,5 hektar och i ett skogsområde på cirka 1 hektar. Djurstallen ligger i byn Halkia i Borgnäs kommun, på gården Kippilä, RNr 8:41 (fastighetsbeteckning 611-401-8-41), adress Härmäntie 122, Halkia.

Avståndet till närmaste fastbebodda grannfastighet är cirka 170 meter från den befintliga gödselbehållaren. Runt djurstallet och driftscentrumet finns både skogsmark och åkermark. Den närmaste semesterbostaden ligger cirka 2 km från djurstallet.

Det närmaste vattendraget är Svartså som ligger cirka 1,2 km från den planerade byggnaden för kalvar och den närmaste sjön är Isojärvi, som ligger cirka 1,6 km bort. Det närmaste huvuddiket ligger drygt 500 meter från gården och mynnar ut i Isojärvi, som ligger 1,6 km bort. I närheten av lösdriftsstallet har man byggt en torrgödselanläggning på cirka 2 500 m³. Ett fjärrlager på cirka 1 000 m³ ska byggas vid Härmäntie 460, Halkia, på ett obrukat område i närheten av åkrarna.

För området gäller en delgeneralplan för norra byar. Området är klassat som ett AT-område (byområde). Driftscentrumet är beläget på ett grundvattenområde av klass 2. Cirka 2,7 km från djurstallet ligger Naturaområdet Lampisuo.

Områden kring foderlagren och spannmålssilorna hålls rena och foderrester sopas ner i gödselstacken för att komposteras, vilket gör att skadedjur inte har lätt tillgång till foder. När man upptäcker möss eller råttor försöker man först bekämpa dem med fällor, och vid behov används ibland gift. Torrgödselbehållaren och ströbäddarna töms på våren, vilket minskar flugornas förökning. Fluglarvernas utveckling bekämpas med kemiska bekämpningsmedel, medan de vuxna flugorna fångas med limremсор och elektriska flugfällor.

Döda djur förvaras täckta på torrgödselbehållarens grundplatta i högst tre dygn före avhämtning med kadaverbil. Spilloljan förvaras i en 200 liters cistern i maskinhallen. Ackumulatorer samlas i maskinhallen före transport till småavfallsstationen. Metallskrot samlas på ett växelflak på gården, som levereras till en skrotaffär för återvinning av skrotet. Förskämt foder förs till torrgödselbehållaren och sprids med gödseln på åkrarna.

Bränslen förvaras i två renoverade cisterner med en kapacitet på 5 000 liter vardera. Cisternerna har skyddsbassänger och står på en betongplatta. Övriga oljeprodukter förvaras i cisterner på högst 500 liter i en maskinhall med betonggolv. Cisternernas skick övervakas och vid behov kommer de att bytas ut. Cisternerna är försedda med överfyllnadsskydd och antisifon, och de hålls låsta.

I lösdriftsstallet för köttnot finns en torrtoalett, vars innehåll efter kompostering sprids ut på åkern tillsammans med gödseln. Vattnet från tvätt av händer och stövlar leds till ensilagesilornas brunn för pressvätska. Båda djurstallarna har naturlig ventilation via en öppen

takkant, och ersättningsluften kommer in från lösdriftsstallets sidoväggar genom gardinväggar eller glesa brädor. Kalvuppfödningstationen har delvis även mekanisk ventilation.

Växtskyddsmedel reserveras för att täcka behovet under växtsäsongen. Det kan finnas små mängder kvar och de förvaras i ett låst utrymme. Målfärg och liknande ämnen förvaras i små mängder i ett skåp i maskinhallen. Som konserveringsmedel för ensilage används biologiska konserveringsmedel som förvaras i frysen eller kylskåpet. Den blandning som behövs för konserveringen tillverkas dagligen i fodertillverkningsfasen. Gödselmedlen förvaras täckta på pallar. Det behövs knappt några rengörings- och desinfektionsmedel. Endast läkemedel som ordinerats av veterinär förvaras i låsta lokaler.

Lokalerna har en egen betongringbrunn i driftscentrumet. Vattnet till bostadsbyggnaden tas från vattenandelslagets nätverk, och det är också möjligt att ta vatten från nätverket till lösdriftsstallen. Brunnarna på de två angränsande fastigheterna ligger cirka 200 meter från det planerade djurstallet; den ena är en betongringbrunn och den andra en borrhunn.

Anläggningens brand- och räddningsplan kompletteras i samband med investeringen så att den omfattar alla produktionslokaler. Enligt planen finns brandbekämpningsutrustning i alla produktionslokaler, vilka inspekteras en gång om året. Reservkraftkällan är ett traktordrivet aggregat. Viktiga telefonnummer och säkerhetsdatablad för tvättmedel finns i kontorslokalen. Det finns första hjälpenutrustning i lösdriftsstallet.

Miljöhälsovårdschefen

Miljöhälsosektionen beslutar ge följande utlåtande i ärendet:

Hantering och lagring av gödsel ska skötas så, att den närmaste bosättningen inte utsätts för oskäligt besvär genom lukter.

Det framgår inte av ansökan, om det i närheten av gödselspridningsområden finns brunnar som används för tagande av hushållsvatten. Brunnarnas placeringar ska kartläggas. Hushållsvattenbrunnar ska skyddas med en minst 30 meter bred, men helst 100 meter bred skyddszon runt om brunnarna. Spridningen av gödsel får inte medföra risk för förorening av hushållsvattnet.

Uppmärksamhet ska fästas vid skyddet av grundvatten. Utsläpp av bränsle och andra kemikalier till marken eller till avloppet ska förhindras genom att cisterner och tankningsplatser placeras på ett tätt underlag. I närheten av lagerbehållare för kemikalier ska man ha torrströ för absorbering av kemikalier. Gödsel ska inte spridas i viktiga grundvattenområden eller deras gränsområden.

Miljöhälsosektionen har inget annat att anmärka i ärendet.

Paragrafen justeras genast.

